

Elnök:
Makk Károly filmrendező
Ügyvezető elnök:
Ferencz Győző költő, irodalomtörténész
Ügyvezető titkár:
Mengyán Csaba

Osztályelnökök:
Irodalom: Imre Flóra költő, tanár
Képző- és iparművészet: Maurer Dóra festőművész
Zenei alkotóművészeti osztály: Tihanyi László zeneszerző
Színház- és filmművészeti osztály: Mészáros Márta filmrendező
Építőművészeti osztály: Winkler Barnabás építész

A SZÉCHENYI IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI AKADÉMIA ALAPSZABÁLYA

A Magyar Tudományos Akadémia sok évtizedes hagyományait felújítva és követve – rehabilitációs törekvéseivel összefüggésben – az irodalom és a művészet 1949-ben történt kizárásának jóvátétele végett hívta életre a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémiát (rövidítve: Széchenyi Akadémia). **A Széchenyi Akadémiát az 1991 nyarán kezdődő előkészületek után az MTA közgyűlése hozta létre az MTA önálló társult testületeként, 1992. májusi határozatával.**

I.

Alapvető elvek, rendelkezések

1. §

- (1) A Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia (rövidítve: Széchenyi Akadémia) magyar íróknak és művészeknek a Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: MTA) által megalapított önálló, társult szervezete. (Vö. az MTA Alapszabályának 62. §-a.)
- (2) A Széchenyi Akadémia a magyar irodalmi és művészeti élet sokszínűségében is megvalósuló egységét, a tudomány, az irodalom és a művészetek közös érdekeit, a művelődés javát kívánja szolgálni. Ennek megfelelően az MTA támogatja a Széchenyi Akadémiát rendeltetésszerű működésében és feladatainak ellátásában.

2. §

- (1) Rendeltetéséhez híven a Széchenyi Akadémia
 - figyelemmel kíséri az irodalmi és a művészeti élet meghatározó folyamatait, alapkérdéseit; nyilvánosságra bocsátja ezekkel kapcsolatos álláspontját, javaslatait;
 - szorgalmazza a nemzeti kultúra aranyalapját képező irodalmi és művészeti hagyomány gondozását, közkinccsé tételét mind a közművelődés, mind az oktatás terén;
 - támogatja és eszközeivel segíti az irodalmi és a művészeti életben mutatkozó új törekvések megvalósítását;
 - erkölcsi súlyával védelmezi minden író és alkotóművész tevékenységének szabadságát.

- (2) Feladatainak ellátása érdekében a Széchenyi Akadémia
- felolvasó üléseket, vitákat tart, kiállításokat, szakmai találkozót, hangversenyeket szervez, illetve rendez;
 - a programok megvalósítására szakmai osztályokat és bizottságokat hoz létre;
 - pályázatokat ír ki, díjakat alapíthat és adományozhat, alapítványokat kezelhet;
 - felkérésre javaslatot tesz (állami) kitüntetések adományozására;
 - szükség szerint, anyagi lehetőségeitől függően könyveket, folyóiratokat, kép- és hanghordozókat ad ki, vagy ilyenek kiadását támogatja;
 - kapcsolatot létesít és ápol hasonló rendeltetésű külföldi akadémiaikkal, intézményekkel.

3. §

- (1) A Széchenyi Akadémia és az MTA együttműködését, kapcsolatát mindkét részről két–két delegátus tartja és ápolja; két tagot az MTA részéről háromévi időtartamra – az MTA alapszabályának 62. §-a értelmében – az MTA elnöke jelöli ki. A Széchenyi Akadémia delegátusait szintén három évre a Széchenyi Akadémia közgyűlése választja meg.
- (2) Ha a delegátus a megbízatásnak huzamosabb ideig nem tudna eleget tenni, helyére – a megbízatás hátralévő idejére – az elnök által jelölt, illetve a közgyűlés által választott pótdelegátus lép.
- (3) A közös bizottság vezetését – évenként felváltva – az MTA elnöke által jelölt, illetve a Széchenyi Akadémia által választott delegátus látja el.
- (4) A Széchenyi Akadémia ügyvezető titkára és az MTA Elnöki Titkárságának vezetője közti együttműködés és kapcsolattartás szabályait az MTA elnöke és a Széchenyi Akadémia elnöke együttesen alakítja ki és szabályozza.

4. §

A Széchenyi Akadémia székhelye Budapest, képviselője az elnök. Javaival (az MTA-tól kapott anyagi eszközökkel, az általa kezelt alapítványokkal stb.) a költségvetési szervekre vonatkozó jogszabályokkal összhangban önállóan gazdálkodik.

5. §

- (1) A Széchenyi Akadémia szakmai osztályokra tagolódik. Az osztályok:
- I. Irodalmi Osztály
 - II. Képző- és Iparművészeti Osztály
 - III. Mozgóképfilm- és Színházművészeti Osztály
 - IV. Zenei Alkotóművészeti Osztály
 - V. Építőművészeti Osztály
- (2) Ha legalább öt olyan tag van, aki szaktevékenysége (alkotásai) alapján az (1) bekezdésben megjelölt osztályok egyikébe sem sorolható, akkor megfelelő új szakmai osztályt lehet alakítani. A követendő eljárást az alábbi, 15. § tartalmazza.
- (3) Az osztályok (több osztály) szakmai támogatásával – tagokból és olyan szakemberekből, akik nem tagjai a Széchenyi Akadémiának – szakmai bizottságok is szervezhetők.

6. §

- (1) A Széchenyi Akadémia közgyűlése a helyi igényektől függően területi csoportokat létesíthet.
- (2) A Széchenyi Akadémia az MTA regionális központjaihoz kapcsolódó csoportokat támogathatja.

II. Tagok

7. §

A Széchenyi Akadémia tagságát rendes és tiszteleti tagok alkotják.

8. §

- (1) **Rendes tagok azok a magyar állampolgárságú írók és művészek, akiket – maradandó értékű alkotásaikra és szakmai–társadalmi elismertségükre való tekintettel – a Széchenyi Akadémia közgyűlése rendes taggá megválaszt.** A Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia rendes tagjai lehetnek továbbá azok az előadóművészek, akik tevékenységükkel alkotó módon hozzájárultak az adott művészeti ág addigi határainak kiszélesítéséhez.
- (2) A hetvenedik életévüket be nem töltött tagok száma egyidejűleg legfeljebb 60 lehet.
- (3) Ezen kiemelkedő tevékenységükre és különösen a korhatár betöltése után létrejött alkotásaikra való tekintettel a fenti létszámhatáron felül a tagválasztó közgyűlés szakosztályonként évente egy alkalommal egy–egy hetven éven felüli író, illetve művészt is rendes taggá választhat, aki Senior tagként is megnevezheti magát.
- (4) A rendes tag hetvenedik életévének betöltése után a (2) és a (3) bekezdésben írt létszámkorlátozásba nem számítandó be, de tagságát megtartja.

9. §

- (1) A közgyűlés a Széchenyi Akadémia tiszteleti tagjává választhat olyan külföldi állampolgárságú író, vagy művészt, aki – az állampolgársági feltételtől eltekintve – megfelel a rendes tagsághoz megkívánt feltételeknek, és szoros kapcsolatot tart a magyar irodalmi vagy művészeti élettel.
- (2) A hetvenedik életévüket be nem töltött tiszteleti tagok száma egyidejűleg legfeljebb 12 lehet.
- (3) A tiszteleti tag hetvenedik életévének betöltése után a (2) bekezdésben írt létszámkorlátozásba nem számítandó be, de tagságát továbbra is megtartja.

10. §

- (1) **A tagságra jelöléshez legalább két rendes tag írásban benyújtott és indokolt ajánlása szükséges.** A jelölés érvényességéhez az arra vonatkozó dokumentumoknak legkésőbb 15 nappal a Közgyűlés megtartása előtt meg kell érkeznie az Akadémia Titkárságára.
- (2) **Az ajánlásról véleményt nyilvánít az a szakmai osztály, amely az ajánlott személy munkásságának megítélésére elsősorban hivatott. Ennek pozitív véleménye esetén az ajánlott tag jelöltté válik.**
- (3) **Az ajánlás és a szakmai osztály véleményének mérlegelésével a Vezetők Tanácsa – a szakmai arányokat szem előtt tartva – indítványt terjeszt a közgyűléshez a megválasztásra javasolt személyekről. Az előterjesztés tartalmazza azok nevét is, akikre szabályszerű ajánlást nyújtottak be, de a Vezetők Tanácsa megválasztásukat nem javasolta. Ha az alapszabályban meghatározott kizáró ok nem állapítható meg, az ő nevüket is jelöltként kell a közgyűlés elé terjeszteni.**
- (4) A rendes tag a tagság elnyerését követő egy éven belül székfoglalót tart, mely történhet előadás tartásával, kiállítással, hangversennyel, irodalmi mű ismertetésével vagy más, megfelelő formában. A Széchenyi Akadémia lehetőségeihez mérten támogatja és segíti, hogy a tiszteleti tagok székfoglalót tartsanak.

11. §

- (1) A tagok jogosultak a "Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia rendes/tiszteleti tagja" címet használni. Jogosultak továbbá arra, hogy részt vegyenek, felszólaljanak a Széchenyi Akadémiának és testületeinek ülésein.
- (2) A rendes tagoknak szavazati joguk van a közgyűlésen és más olyan testületi ülésen, ahol tagságuk alapján vesznek részt.
- (3) A rendes tag megválasztható a Széchenyi Akadémia bármely testületi tisztségére.
- (4) A tag székfoglalójának megtartásakor oklevelet kap megválasztásáról. Jogait azonban megválasztása napján nyomban elnyeri és gyakorolhatja.
- (5) A Széchenyi Akadémia figyelemmel kíséri és – lehetőségeihez mérten – támogatja tagjainak irodalmi, művészeti munkásságát.

12. §

- (1) A tagok mindegyike az 5. § (1) bekezdésében megjelölt szakmai osztály egyikének, de egyidejűleg csak egynek a tagja lehet. Osztályváltásnál a fogadó osztály tagjai legalább 2/3-ának írásbeli egyetértése szükséges.
- (2) A tagok kötelesek – lehetőségeik mértékében – a Széchenyi Akadémia működését és tevékenységét támogatni, feladatainak teljesítésében közreműködni.
- (3) A rendes tagoknak tagságukból eredő joguk és kötelességük, hogy a közgyűlés és a szakmai osztályok ülésein részt vegyenek. A hetvenévesnél idősebb tagokat a részvételi kötelezettség önkéntes vállalásuk alapján és mértékében terheli.

13. §

Aki a tagságra méltatlanná válik, azt a közgyűlés kizárhatja a Széchenyi Akadémia tagjainak sorából. A tagságra méltatlanná nyilvánítható az a tag, akit bíróság jogerősen szabadságvesztésre ítélt.

III.

Szervezet, testületi szervek, tisztségviselők

14. §

- (1) A Széchenyi Akadémia testületi szervei: a Közgyűlés, a Vezetők Tanácsa. Vezető tisztségviselői: az elnök, az ügyvezető elnök, az ügyvezető titkár, a delegátusok és a szakmai osztályok vezető tisztségviselői.
- (2) A tisztségviselők a végzett munka mennyiségével és minőségével arányban álló tiszteletdíjban részesíthetők, ennek mértékét a Vezetők Tanácsa állapítja meg.

15. §

- (1) A Közgyűlés határoz minden olyan ügyben, amely a Széchenyi Akadémia működése és tevékenysége szempontjából a tagság egészének részvételét és véleménynyilvánítását kívánja meg.
- (2) Csak a közgyűlés dönthet
 - az alapszabály elfogadásáról vagy módosításáról;
 - tagok választásáról és kizárásáról;
 - a közös bizottságban a Széchenyi Akadémiát képviselő delegátusok és pótdelegátus megválasztásáról;
 - az elnök és ügyvezető elnök megválasztásáról;
 - szakmai osztály létesítéséről, átalakításáról, megszüntetéséről;
 - díjak, kitüntető címek adományozásáról.

- (3) A Közgyűlés évente legalább egyszer ülésezik. Az elnök a napirend közlésével bármikor hívhat össze ülést. A rendes tagok egynegyedének írásbeli kérésére össze kell hívni a Közgyűlést.
- (4) Az ülésre a Széchenyi Akadémia tagjain kívül meg kell hívni az MTA elnökét és az MTA delegátusait. A Széchenyi Akadémia elnöke meghívhat az ülésre olyan szervezetet, intézményeket, személyeket, akiknek jelenlétét a tárgyalandó téma indokolja.
- (5) Az ülést az elnök és ügyvezető elnök készíti elő és hívja össze.

16. §

- (1) A szakmai osztályok elnevezését és tevékenységi területét a leendő osztály és a Vezetők Tanácsa javaslata alapján a Közgyűlés hagyja jóvá.
- (2) A szakmai osztály szükség szerint tart osztályülést. Az osztályülésen részt vesznek és szavazhatnak a szakmai osztály rendes tagjai, továbbá az ülésre tanácskozási joggal meghívhatók más szakmai osztály tagjai vagy külső személyek is. Az osztályülés összehívásáról az ügyvezető titkárt, illetve rajta keresztül az elnököt, ügyvezető elnököt értesíteni kell.
- (3) A szakmai osztály az illetékességi területén állást foglal, szakmai programokat kezdeményez és valósít meg.
- (4) Ha az elnök által kezdeményezett állásfoglalások, programok valamely szakosztályt közvetlenül érintik, arról egyeztetni kell.
- (5) A szakmai osztály tevékenységét és működését – a Közgyűlés határozatait figyelembe véve – az osztályelnök irányítja, akit az adott szakmai osztály rendes tagjainak sorából a Közgyűlés választ meg hároméves időszakra.
- (6) Az osztályelnök a Közgyűlés által megszabott munkamegosztás szerint segíti az elnököt munkájában.
- (7) Az osztályelnök beszámol munkájáról a szakmai osztálynak, amely őt indokolt esetben – a megbízás lejártá előtt – visszahívhatja tisztségéből.

17. §

- (1) A Széchenyi Akadémia tevékenységét és működését az elnök és állandó helyettese, az ügyvezető elnök irányítja és szervezi.
- (2) Az elnököt és ügyvezető elnököt a Közgyűlés választja meg a rendes tagok sorából. Megbízásuk három évre szól. Az elnök (ügyvezető elnök) tevékenységéről évente beszámol a Közgyűlésnek.
- (3) Az elnök és ügyvezető elnök feladata:
 - a Közgyűlés állásfoglalásainak érvényesítése, gondoskodás a közgyűlési határozatok végrehajtásáról;
 - a Széchenyi Akadémia belső és külső tevékenységére vonatkozó elgondolások, javaslatok, tervek kidolgozása és megvalósítása;
 - a szakmai osztályok tevékenységének összehangolása;
 - a Széchenyi Akadémia képviselése;
 - a munkáltatói jogoknak és az utalványozás jogának gyakorlása;
 - döntés és intézkedés mindazokban az ügyekben, amelyeket az alapszabály nem utal a Közgyűlés vagy a Vezetők Tanácsa hatáskörébe.
- (4) E feladatok ellátásában az elnök és az ügyvezető elnök egymást támogatva dolgozik, de az elnök feladata különösen az elvi döntések előkészítése, a Széchenyi Akadémia belső és külső tevékenységére vonatkozó elgondolások, javaslatok, tervek kidolgozása, továbbá a Széchenyi Akadémia képviselése. Az ügyvezető elnök feladata különösen a Közgyűlés állásfoglalásainak érvényesítése, gondoskodás a közgyűlési határozatok végrehajtásáról, a

tervezett tevékenységek gyakorlati kivitelezésének irányítása, a szakmai osztályokkal való együttműködés, a munkáltatói jogoknak és az utalványozás jogának gyakorlása.

(5) A Közgyűlés az elnököt (ügyvezető elnököt) indokolt esetben megbízatásának lejárta előtt visszahívhatja. A Közgyűlés az elnököt a tagok legalább 2/3-ának igenlő szavazata mellett hívhatja vissza.

18. §

(1) A Vezetők Tanácsa az elnök (ügyvezető elnök) tanácsadó szerve. Tagjai:

- a Széchenyi Akadémia delegátusai,
- a szakmai osztályok elnökei
- az ügyvezető titkár.

(2) Az elnök (ügyvezető elnök) szükség szerint kikéri a Vezetők Tanácsa véleményét, majd belátásától függően, saját felelőssége alapján dönt a megvitatott kérdésben.

(3) A Vezetők Testülete önálló kezdeményezéssel is tehet javaslatokat az elnöknek (ügyvezető elnöknek). Ezen felül két Közgyűlés közti időszakban a Közgyűlés számára fenn nem tartott közgyűlési jogosítványokat gyakorolja.

(4) A Vezetők Tanácsának üléseit az elnök (ügyvezető elnök) vezeti.

19. §

(1) A Széchenyi Akadémia tevékenységével és működésével járó döntés-előkészítést, szervezési és igazgatási munkát a Széchenyi Akadémia Titkárságát vezető ügyvezető titkár végzi – munkatársa(i) segítségével – az elnök (ügyvezető elnök) közvetlen irányítása alatt.

(2) A Széchenyi Akadémia Titkársága költségvetési szerv, amely szervezeti szabályzatának megfelelően működik. A szervezeti szabályzatot a Vezetők Tanácsa állapítja meg.

(3) Az ügyvezető titkárt az elnök (ügyvezető elnök) javaslatára – határozatlan időre – a Vezetők Tanácsa választja meg, és döntéséről tájékoztatja a Közgyűlést. Függhelmi helyzetére, munkajogi kötelességeire, jogosítványaira egyebekben az MTA Titkársággal közszolgálati jogviszonyban álló személyekre vonatkozó rendelkezéseket kell értelemszerűen alkalmazni.

IV.

Működési elvek

20. §

A testületi szervek üléseiről jegyzőkönyvet kell felvenni, vagy rövidített feljegyzést kell készíteni. Ebben rögzíteni kell az ülés helyét, időpontját, a jelenlevők és hozzászólók nevét, valamint a hozott határozatokat, állásfoglalásokat.

21. §

(1) A testületi szerv akkor határozatképes, ha a szavazati joggal bíró tagoknak legalább kétharmada jelen van. A titkosság követelményének biztosításával azonban levélben is lehet szavazni.

(2) Határozatképtelenség esetén az ülést 15 napon belülre újból össze kell hívni. Ez a megjelentek számára tekintet nélkül határozatképes.

22. §

(1) A határozathozatalt szavazás előzi meg. A szavazás elrendelésére az ülés levezető elnöke jogosult.

- (2) A szavazás személyi ügyekben titkos. Személyre szóló szavazás esetén tartózkodni nem lehet. Csak az „igen”, illetve a „nem” szavazat érvényes.
- (3) Érvénytelen az a szavazat, amelyből nem lehet kétséget kizáróan megállapítani a szavazó szándékát.
- (4) Tisztségviselő érvényes jelöléséhez legalább öt rendes tag – minden osztályból legalább egy tag – írásbeli ajánlása szükséges; egyebekben az eljárásra a rendes tagjelölésre vonatkozó szabályok vonatkoznak.

23. §

- (1) A testületi szerv a többségi elv érvényesítésével hozza meg határozatait. Általában az a javaslat, indítvány tekinthető elfogadottnak, amelyet a jelen levő szavazásra jogosultaknak több mint a fele elfogadott.
- (2) Az alapszabály elfogadásához, módosításához a jelen lévő szavazásra jogosultak legalább kétharmadának igenlő szavazata szükséges.

V.

Hatályba lépés

24. §

Ez az alapszabály 2014. szeptember 29-én, a közgyűlés elfogadó határozatával lépett hatályba. Egyidejűleg a 2009. május 6-án elfogadott alapszabály hatályát veszti.

Budapest, 2014. szeptember 29.